

Скорич Л. В.

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Харук Д. А.

незалежний дослідник

ВИСВІТЛЕННЯ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ У ВІЙСЬКОВІЙ ПЕРІОДИЦІ ПОЛЬЩІ

У статті досліджено висвітлення подій російсько-української війни (після початку повномасштабного вторгнення Росії) у провідних польських військових часописах. Для дослідження були обрані три часописи: «Nowa Technika Wojskowa», «Wojsko i Technika» і «Raport – Wojsko, Technika, Obronność». Критеріями вибору були багатозалузевість видань та їхня масовість. У цих часописах упродовж березня-вересня 2022 р. вийшло майже три десятки статей, присвячених подіям російсько-української війни. Переважна більшість їх має достатньо виразну проукраїнську спрямованість – за винятком більш скептичних матеріалів часопису «Raport – Wojsko, Technika, Obronność». Усі три часописи публікували щомісячні огляди бойових дій, написані постійними авторами (М. Цельма, Т. Хипкі, М. Гавенда). Характер подачі цих звітів та їхній зміст дуже різняться – Т. Хипкі подає більш широкий політичний контекст, тоді як два інших автори зосереджуються, головне, на суто військовій складовій. Поряд з такими узагальненими оглядами публікуються і статті, присвячені окремим аспектам війни: діям авіації та флоту, використанню певних взірців озброєння чи військовій допомозі, яка надається Україні. Більшість таких супутніх матеріалів опубліковано в часописі «Nowa Technika Wojskowa». Він же – єдиний з трьох досліджених нами видань, який публікує дослідження на тему російсько-української війни не лише польських, але й українських фахівців.

Проведений аналіз дозволяє намітити принаймні два аспекти використання проаналізованих польських публікацій в дослідженнях українських істориків. З одного боку, вони дозволяють скласти уявлення про польський погляд на російсько-українську війну, причому погляд не журналістів чи істориків, а експертів з військових питань. По-друге, в цих матеріалах міститься деяка інформація яка досі не висвітлювалась в українських виданнях. Використання розглянутих нами публікацій, безперечно, збагатить історіографічну базу вітчизняних досліджень російсько-української війни.

Ключові слова: збройна агресія Російської Федерації проти України, Збройні сили України, бойові дії, військові часописи, історіографія.

Постановка проблеми. Початок повномасштабного вторгнення Російської Федерації (РФ) в Україну 24 лютого 2022 р. позначив новий етап російсько-української війни – збройного конфлікту, який за розмахом не має аналогів в Європі від часів Другої світової війни. Це знайшло значний відгук на сторінках зарубіжної фахової військової періодики. Особливу активність проявляють польські видавництва, що й не дивно – адже уряд Республіки Польща і громадська думка активно і дієво підтримують Україну та українців. Аналіз публікацій в польських часописах дозволить розширити історіографічну базу українських досліджень з проблематики російсько-української війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми висвітлення подій російсько-української війни у польській військовій періодиці

вже порушувались українськими істориками, зокрема А. Харуком [1–3]. Однак ці роботи стосувались лише періоду Антитерористичної операції (2014–2018 рр.). Висвітлення ж подій нового етапу, який почався після повномасштабного вторгнення військ РФ, ще не було предметом уваги вітчизняних дослідників.

Мета статті. Метою нашої розвідки є аналіз висвітлення подій російсько-української війни (після 24 лютого 2022 р.) у провідних польських військових часописах; виокремлення основних особливостей цього висвітлення, тенденцій розвитку упродовж березня-вересня 2022 р., а також окреслення можливостей використання зазначених публікацій для дослідження російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу. Для нашого дослідження були обрані три фахових часописи:

«Nowa Technika Wojskowa» (далі – NTW), «Wojsko i Technika» (далі – WiT) і «Raport – Wojsko, Technika, Obronność» (далі – RWTO). Вибір саме цих видань пояснюється двома чинниками. По-перше, усі вони є багатоголосними, тобто, висвітлюють проблеми не конкретного виду збройних сил, а усіх видів; також вони охоплюють сферу військової безпеки в широкому розумінні, торкаючись, наприклад, проблем військової промисловості та технології. По-друге, усі три часописи є достатньо масовими – разовий наклад кожного з них сягає 15 тисяч примірників. Ці видання розповсюджуються у провідних торгових мережах Польщі, впливаючи на формування громадської думки поляків щодо російсько-української війни.

Розглянуті нами видання дуже оперативно відреагували на початок повномасштабного вторгнення РФ – вже у березневих числах часописів з'явилися розлогі матеріали, присвячені цій проблематиці. Особливої ваги надає той факт, що у двох з трьох випадків авторами виступили головні редактори журналів – Томаш Хипкі (RWTO) і Маріуш Цельма (NTW). У центральних статтях цих чисел [4–6] викладена хроніка подій перших днів і тижнів після початку повномасштабного вторгнення, а також робляться перші спроби узагальнень і висновків. Але якщо публікації NTW і WiT витримані загалом в прихильному до України тоні, то Т. Хипкі у своїй статті не зміг уникнути повторення штампів російської пропаганди – зокрема, твердження про «ліквідацію» української протиповітряної оборони (ППО) та авіації [4, с. 10]. У висновках же автор підкреслює негативні наслідки війни для Польщі, зокрема, зростання цін на енергоносії, інфляцію тощо. Але особливо небезпечним Т. Хипкі вважає «порушення гомогенності суспільства, яке близько 80 років жило в спокої» – і звинувачує в цьому не агресора, а мільйони українських біженців, які «можуть його [суспільство] дестабілізувати у непередбачуваний спосіб» [4, с. 15]. У статті М. Цельми значно більшу увагу, порівняно з роботою Т. Хипкі, присвячено підготовці РФ до повномасштабного вторгнення, зокрема, перекиданню військових з'єднань Центрального і Східного військових округів в Білорусь та прикордонні з Україною райони РФ. Також докладно висвітлено розстановку сил агресора за основними операційними напрямками [5, с. 6–8]. Автор підкреслює недолугість російського планування, яке не враховувало можливості українського опору [5, с. 11]. На протигагу Т. Хипкі, М. Цельма підкреслює, що навіть після трьох тижнів війни українська авіа-

ція і ППО проявляли «несподівану активність», а безпілотні літальні апарати (БПЛА) «Байрактар» діяли цілком вільно, завдаючи точкових ударів [5, с. 12].

Стаття Марціна Гавенди у березневому числі часопису WiT одразу була заявлена як перша частина щомісячного огляду бойових дій російсько-української війни – вже в той час для її автора було зрозуміло, що російський «бліцкриг» провалився, і бойові дії набувають затяжного характеру. На думку М. Гавенди, вирішальне значення для можливого успіху російського вторгнення мала перевага у авіації, тому свою статтю він починає з аналізу авіаційно-ракетних ударів [6, с. 16]. Аналізуючи хід бойових дій, автор стверджує, що «масштаб його [українського опору] здивував не тільки росіян, але й американські розвідувальні служби. Україна підготувалась до тотальної війни і таку війну провадить» [6, с. 20]. Поза тим, М. Гавенда підкреслює значення легкого протитанкового озброєння і переносних зенітних ракетних комплексів (ПЗРК), переданих Україні. Порівнюючи зі статтю М. Цельми, в роботі М. Гавенди менше місця відведено хронологічному опису бойових дій. Натомість зроблена спроба проаналізувати бойові дії за напрямками: Київським, Харківським, Донбаським і Кримським [6, с. 22–24].

У наступних числах WiT вміщувались щомісячні огляди М. Гавенди, присвячені ходу бойових дій російсько-української війни [7–9]. Усі вони побудовані за типовою структурою: спочатку автор робить огляд ракетно-авіаційних ударів, а далі – наземних операцій за основними напрямками. При цьому М. Гавенда не є послідовним у застосуванні термінології: він навперемін використовує терміни «напрямок» і «фронт», причому часто в рамках однієї статті (наприклад, Харківський, Донбаський напрямки і Південний та Північний фронти [7, с. 13–19]), хоч з контексту зрозуміло, що йдеться про рівнопорядкові категорії – тобто, ці терміни використовуються як синоніми, що не є точним. Дещо виокремлюється з загалу огляд, вміщений в липневому числі WiT [10]. Він має підзаголовок «Війна артилерії» і, відповідно, М. Гавенда особливу увагу звертає саме на цей аспект бойових дій. Розглянуті питання постачання Україні артилерійських систем західних збірців, підготовку персоналу для них, а також особливості бойового застосування. Більш стисло автор висвітлює особливості застосування артилерії російською стороною [10, с. 34–36]. В серпневому огляді М. Гавенда, зокрема, аналізує причини успіхів Збройних Сил України (ЗС України).

У цьому питанні він виокремлює технічну складову (зокрема, ефективне застосування систем HIMARS) і організаційну (успішне введення в бій бригад Корпусу резерву) [11, с. 31].

Щомісячні огляди бойових дій публікував і часопис RWTO. Автором їх залишався Т. Хипкі. Однак хід бойових дій змусив його дещо змінити тональність своїх публікацій і визнати очевидні речі – зокрема, неспроможність росіян ефективно контролювати окуповані терени, брак підтримки окупантів з боку місцевого населення, мародерство російських військ та їхні проблеми з тиловим забезпеченням [12, с. 11–12]. У своєму третьому огляді, опублікованому в травневому числі RWTO, Т. Хипкі підкреслює певну стабілізацію російсько-українського фронту. Крім характеристики бойових дій, автор намагається дати ширшу картину впливу війни на міжнародні стосунки, однак при цьому фактично не виходить за межі аналізу коаліції на підтримку України. Окремий розділ Т. Хипкі присвятив політиці деукраїнізації, яку реалізують росіяни на окупованих територіях [13, с. 14–15]. Наступного місяця Т. Хипкі ще більше відходить від суто військових аспектів в бік політичних. Він розглядає перспективи мирного врегулювання конфлікту, причому в досить песимістичному для України ключі – зокрема, підкреслює, що «щоразу менше західних держав та їхніх суспільств прагне підтримувати Україну у її війні проти Росії» [14, с. 17]. В липневому огляді, присвяченому російському наступові на Донбасі, Т. Хипкі продовжує притримуватись песимістичних поглядів, підкреслюючи недостатність західної військової допомоги, брак важкого озброєння і боєприпасів тощо [15, с. 4–5]. В серпневому числі RWTO огляд бойових дій відсутній, натомість вміщено більш вузьку за змістом статтю Марціна Пшеворського, присвячену аналізу втрат української авіації [16]. Натомість у вересні знову з'явився огляд авторства Т. Хипкі, причому дуже широко закrojений за сюжетним охопленням. Аналіз власне бойових дій займає не більше 20% статті, а основна увага при цьому звернута на артилерійський наступ ЗС України [17, с. 22–24]. Поряд з цим розглядаються питання впровадження реєстру олігархів, розблокування експорту українського збіжжя [17, с. 19–20] та багато інших – аж до вбивства Дарії Дугіної [17, с. 24].

У часописі NTW теж публікувались щомісячні огляди подій російсько-української війни. Їхній автор М. Цельма, на відміну від Т. Хипкі, значно більшою мірою концентрувався на бойових діях, менше звертаючи увагу на політичні та економічні

чинник. Аналізуючи події з середини березня до середини квітня 2022 р., він констатує, що наступ російської армії на Київ провалився, українські війська на кількох напрямках перейшли до контрнаступу, а водночас росіяни готувались до наступу на Донбасі, куди й переміщували війська з-під Києва [18]. Очікувану битву за Донбас автор вважає потенційним переломним пунктом у війні, що видно навіть з назви статті – «Перед битвою усіх битв» [18, с. 8]. Перебіг самої битви М. Цельма розглядає в наступній статті [19]. Автор достатньо детально аналізує розстановку сил на фронті [19, с. 10]. Розглядаючи хід боїв, дослідник не замикається виключно на Донбасі, аналізуючи, зокрема, наступ українських військ на півночі Харківської області [19, с. 11–12]. Загальний же висновок М. Цельми такий: «Концентрація зусиль на Донбасі і місяць боїв, які велись з середини квітня, не дозволили здобути так очікувані росіянами територіальні надбання» [19, с. 14].

Логічним продовженням огляду битви за Донбас стала стаття про бої за Маріуполь [20]. Характерно, що автором цього розлогого і детального дослідження є не поляк, а український історик Роман Пономаренко. Варто відзначити докладний аналіз сил і планів сторін, який дозволяє зрозуміти воєнно-стратегічне значення Маріуполя [20, с. 22–24]. Поряд з аналізом бойових дій, автор окремих підрозділів відводить трагедії цивільного населення міста [20, с. 32–33]. Підводячи підсумок, Р. Пономаренко відзначає, що бої за Маріуполь стали найбільш запеклою в Європі битвою за місто з часів Другої світової війни. Він відзначає, що оборонці Маріуполя зробили значний внесок в загальні оборонні зусилля України. Вони скоували великі сили росіян і завдали їм суттєвих втрат [20, с. 33].

М. Цельма продовжує аналіз боїв за Донбас в липневому числі NTW [21]. У статті досліджено хід бойових дій з середини травня до початку липня 2022 р., зокрема, бої за Рубіжне, Попасну, Северодонецьк, Лисичанськ. На думку автора, незважаючи на певні територіальні втрати української сторони, на початок липня на фронті встановилась рівновага, однак, з вогневою перевагою росіян [21, с. 37]. В наступних номерах NTW – серпневому й вересневому – хронологічні огляди бойових дій відсутні.

Назагал з трьох проаналізованих нами часописів саме NTW відзначається найбільшою різноманітністю матеріалів, присвячених російсько-українській війні. Скажімо, огляди М. Цельми у березні й квітні доповнювались більш вузько-

профільними статтями Міхала Гайзлера, присвяченими авіаційним та морським аспектам війни [22–23]. У першій статті дослідник аналізує застосування авіації (головно, російської) з 24 лютого до 7 березня, включаючи перший удар по об'єктах на території України, висадку десанту в Гостомелі та інші операції [22, с. 13–17]. Морські аспекти війни, на думку М. Гайзлера, зводяться, головно, до захоплення росіянами о. Зміїний, ударів по цивільних суднах в українських портах, морської блокади Росією українського узбережжя та пусків крилатих ракет «Калібр» з чораблів Чорноморського флоту по цілях на території України [22, с. 17–19].

Центральною темою другої статті М. Гайзлер обрав застосування БпЛА. Він розглядає основні типи безпілотників, які використовуються російськими та українськими військами, узагальнює досвід їх застосування [23, с. 14–15]. Другим ключовим сюжетом авіаційного розділу статті є використання росіянами високоточного озброєння класу «повітря-поверхня». автор підкреслює вкрай обмежене застосування такого озброєння і домінування звичайних засобів ураження (некерованих бомб та ракет) [23, с. 17–18]. Морський розділ статті має характерний підзаголовок – «Війна на морі, війна в порту». Головний його зміст – це опис удару по російських кораблях в порту тимчасово окупованого Бердянська та аналіз проблеми мінної небезпеки для судноплавства [23, с. 15–16]. Автор згадує і про знищення крейсера «Москва», однак дуже стисло, на рівні констатації факту [23, с. 17]. Пояснюється це тим, що на момент подачі статті до друку подробиці знищення флагмана Чорноморського флоту ще не були відомі.

Надзвичайно цікавою є стаття відомого польського експерта в галузі броньованої техніки Ярослава Вольського, присвячена протитанковій обороні ЗС України [24]. Дослідник докладно аналізує кількісний і якісний склад протитанкового озброєння ЗС України – як українського виробництва («Стугна-П», «Бар'єр», «Корсар», «Комбат»), так і поставленого в рамках військової допомоги («Джавелін», NLAW, «Панцерфауст-3», M72, AT4) [24, с. 22–25]. Розглянуті й питання тактики боротьби з танками, причому Я. Вольський дуже високо оцінює ефективність української протитанкової оборони [24, с. 26–27].

Окремий блок матеріалів польських видань присвячений військовій допомозі, яка надається Україні. Перш за все, вони стосуються постачання різноманітних видів озброєння. У статтях Бартоломея Кухарського [25] та Анджея Павловського

[26] наводяться основні дані що цих поставок, аналізується їхня номенклатура, а також підкреслюється безпрецедентний для ХХІ століття характер цієї допомоги. Досить специфічний вид військової «допомоги» розглядається в ще одній статті А. Павловського, присвяченій військовим трофеям, захопленим українськими військами [27]. Особливий аспект західної військової допомоги для України досліджує Давид Камізеля. У своїй статті він зосередив увагу на повітряній розвідці США та інших країн НАТО в інтересах оборони України [28].

Приблизно за півроку після початку повномасштабного вторгнення в польських часописах почали з'являтися дослідження авторства українських істориків, присвячені використанню певних видів озброєння. Зокрема, в серпні 2022 р. була опублікована стаття про бойове застосування артилерійських систем «Нона» і «Хоста» [29]. У ній розглянуто використання цих систем починаючи з 2014 р., але значна увага звернута і на період після початку повномасштабного вторгнення. Серед іншого, розглянуті й випадки застосування українськими військами трофейних артсистем [29, с. 30–31]. А у вересні вийшло дослідження про українські модернізації танка Т-72, в якій, зокрема, розглянуто участь у війні удосконалених танків Т-72АМТ [30].

Висновки. Повномасштабна агресія Росії проти України знайшла значний відгук у польській громадській думці та експертному середовищі. У проаналізованих нами періодичних виданнях військового спрямування «Nowa Technika Wojskowa», «Wojsko i Technika» і «Raport – Wojsko, Technika, Obronność» упродовж березня-вересня 2022 р. вийшло майже три десятки статей на цю тематику. Переважна більшість їх має достатньо виразну проукраїнську спрямованість – за винятком більш скептичних матеріалів часопису «Raport – Wojsko, Technika, Obronność». Усі три часописи публікували щомісячні огляди бойових дій, написані постійними авторами (М. Цельма, Т. Хипкі, М. Гавенда). Характер подачі цих звітів та їхній зміст дуже різниться – Т. Хипкі подає більш широкий політичний контекст, тоді як два інших автори зосереджуються, головно, на суто військовій складовій. Поряд з такими узагальненими оглядами публікуються і статті, присвячені окремим аспектам війни: діям авіації та флоту, використанню певних взірців озброєння чи військовій допомозі, яка надається Україні. Більшість таких супутніх матеріалів опубліковано в часописі «Nowa Technika Wojskowa». Він же – єдиний з трьох досліджених нами видань, який публікує

дослідження на тему російсько-української війни не лише польських, але й українських фахівців.

Використання проаналізованих нами публікацій в дослідженнях українських істориків, на нашу думку, можливе і доцільне у двох основних аспектах. По-перше, вони дозволяють оцінити

польський погляд на російсько-українську війну, причому погляд не журналістів чи істориків, а експертів з військових питань. По-друге, в цих матеріалах міститься деяка інформація (наприклад про повітряну розвідку в інтересах України), яка досі не аналізувалась в українських виданнях.

Список літератури:

1. Харук А. І. Деякі аспекти висвітлення у зарубіжній періодиці участі української авіації в антитерористичній операції на Сході України (за публікаціями 2014 р.). *Військово-науковий вісник*. 2015. Вип. 24. С. 206–218.
2. Харук А.І. Висвітлення участі Повітряних Сил України в АТО на сторінках польської фахової періодици. *Виклики політики безпеки: історія і сучасність* : зб. тез доповідей Міжнар. наук. конф. 16–18 червня 2016 р. Львів, 2016. С. 145–146.
3. Харук А.І. Танки в боях російсько-української війни: погляд польських експертів. *Застосування Сухопутних військ Збройних Сил України у конфліктах сучасності* : зб. тез доповідей наук.-практ. конф. 14–15 листопада 2019 р. Львів, 2019. С. 78–79.
4. Нупкі Т. Wojna u granic. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 3. s. 4-15.
5. Cielma M. Wojna w Europie – agresja na Ukrainę. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 3, s. 6–12.
6. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 1. *Wojsko i Technika*. № 3, s. 16–24.
7. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 2. *Wojsko i Technika*. № 4, s. 12–20.
8. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 3. *Wojsko i Technika*. № 5, s. 32–40.
9. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 4. *Wojsko i Technika*. № 6, s. 22–30.
10. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 5. Wojna artylerii. *Wojsko i Technika*. № 7, s. 34–40.
11. Gawęda M. Wojna rosyjsko-ukraińska. Cz. 6. *Wojsko i Technika*. № 8, s. 30-38.
12. Нупкі Т. Zwrot na wschód. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 4, s. 10–19.
13. Нупкі Т. Mała stabilizacja. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 5, s. 1–18.
14. Нупкі Т. Walki czy dyplomacja? *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 6, s. 12–17.
15. Нупкі Т. Rosyjska ofensywa w Donbasie. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 7, s. 4–10.
16. Przeworski M. Ukraińskie straty samolotów bojowych. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 8, s. 10–17.
17. Нупкі Т. Ukraina zapowiada kontrataki. *Raport – Wojsko, Technika, Obronność*. 2022. № 9, s. 18–26.
18. Cielma M. Przed bitwą wszystkich bitew. Wojna w Ukrainie. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 4, s. 8–13.
19. Cielma M. Bitwa o Donbas i upadek Mariupola. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 5, s. 10–14.
20. Ponomarenko R. Bitwa o Mariupol. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 6, s. 22–33.
21. Cielma M. Bitwa o wschodni Donbas. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 7, s. 32–37.
22. Gajzler M. Lotnicze i morskie aspekty agresji na Ukrainę. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 3, s. 13–19.
23. Gajzler M. Lotnicze i morskie aspekty agresji na Ukrainę. Część II. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 4, s. 14–19.
24. Wolski J. Ukraińska obrona przeciwpancerna – przykład do naśladowania. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 3, s. 20–27.
25. Kucharski B. Pomoc materiałowa dla Ukrainy – Lend-Lease XXI wieku. *Wojsko i Technika*. № 3, s. 28–36.
26. Pawłowski A. Lend-Lease Act dopełnieniem pomocy dla Ukrainy. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 5, s. 16–21.
27. Pawłowski A. Wojenne zdobycze Ukrainy. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 4, s. 20–25.
28. Kamizela D. «Gra na kodach» – zachodnie lotnicze platformy rozpoznawcze w konflikcie w Ukrainie. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 5, s. 22–29.
29. Charuk A. Nona i jej krewni w wojnie rosyjsko-ukraińskiej. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 8, s. 28–31.
30. Kikawskij A., Charuk A. Ukraińskie modernizacje czołgu T-72. *Nowa Technika Wojskowa*. 2022. № 9, s. 26–31.

Skorych L. V., Kharuk D. A. THE COVERAGE OF FULL-SCALE RUSSIAN AGGRESSION AGAINST UKRAINE IN POLISH MILITARY PERIODICALS

The article examines the coverage of the events of the Russian-Ukrainian war (after the start of the full-scale invasion of Russia) in the leading Polish military magazines. Three magazines were chosen for the study: «Nowa Technika Wojskowa», «Wojsko i Technika» and «Raport – Wojsko, Technika, Obronność». The selection criteria were the multi-disciplinary nature of publications and their approachability. During March-September 2022, more than two dozen articles devoted to the events of the Russian-Ukrainian war were published in those magazines. The vast majority of them have a fairly clear pro-Ukrainian attitude – with the exception of the more skeptical materials of the magazine «Raport – Wojsko, Technika, Obronność». All three magazines published monthly reviews of the hostilities, written by regular authors (M. Cielma, T. Hypki, M. Gawęda). The

nature of these reports and their content differ greatly – T. Hypki presents a broader political context, while the other two authors focus mainly on the purely military component. Along with such generalized reviews, articles are usually devoted to certain aspects of the war: the actions of the air force and the navy, the use of certain types of weapons, or the military aid provided to Ukraine. Most of such materials are published in «Nowa Technika Wojskowa» magazine. It is the only one out of the three magazines we examined that publishes research on the topic of the Russian-Ukrainian war not only by Polish, but also by Ukrainian specialists.

The conducted analysis allows us to outline at least two aspects of the use of the analyzed Polish publications in the research of Ukrainian historians. On the one hand, they allow us to get an idea of the Polish view of the Russian-Ukrainian war, and the view not of journalists or historians, but of military experts. Secondly, these materials contain some information that has not yet been covered in Ukrainian publications. The use of the publications reviewed by us will undoubtedly enrich the historiographical base of domestic studies of the Russian-Ukrainian war.

Key words: *armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, Armed Forces of Ukraine, combat operations, military journals, historiography.*